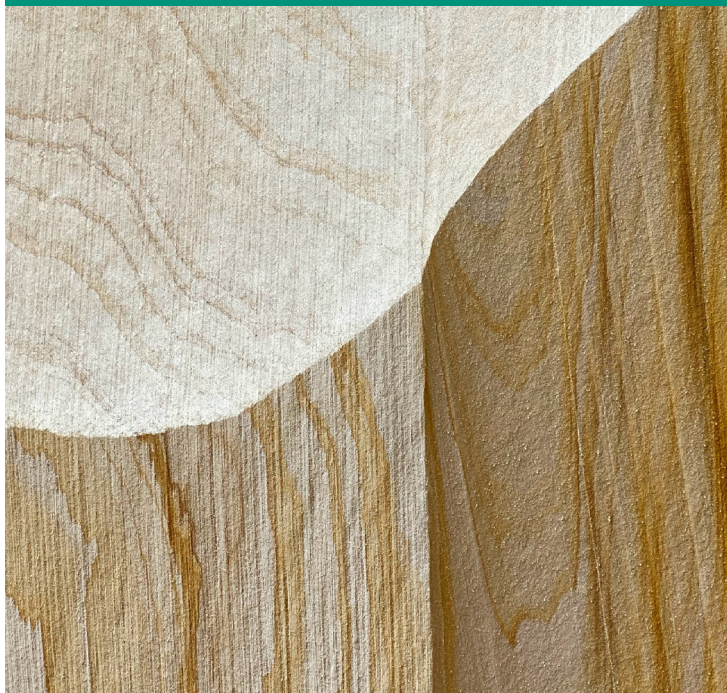


KLIMATFÄRDPLAN 2030

För en hållbar framtid

Innehåll

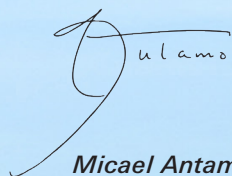
Varför behövs en klimutfärdplan?	3
Vår destination: Klimatmålet 2030	4
Vår resa mot klimatmålet 2030	8
Fyra teman för klimatarbetet 2023 – 2026	12
Genomförandeplan 2023 – 2026	14



Varför behövs en klimatfärdplan?

En färdplan behövs för att nå ett förutbestämt mål. År 2022 satte vi på Lejonfastigheter vårt kanske viktigaste mål någonsin – att minska våra klimatpåverkande utsläpp i hela värdekedjan med 40 procent till år 2030, och att långsiktigt nå det nationella målet om netto-noll-utsläpp till år 2045.

Vår klimatfärdplan visar på inriktningen, prioriteringarna och de konkreta aktiviteterna som ska hjälpa oss att nå klimatmålet och på så vis bidra till den nödvändiga omställningen mot ett koldioxidfritt och energieffektivt samhälle. Samtidigt är vi ödmjuka inför utmaningen. Såväl lokalt som globalt krävs det en ny nivå av innovationskraft, investeringar, samverkan och beslut som är långsiktiga. Med det som utgångspunkt vill vi presentera Lejonfastigheters Klimatfärdplan 2030. Årets upplaga fokuserar på den första etappen, affärsplaneperioden 2023–2026. Klimatfärdplanen kommer att revideras inför varje nytt affärsplaneår, med tonvikt på de beslutade aktiviteterna för detta år.



Micael Antamo
Verkställande direktör



Vår klimatfärdplan visar på inriktningen, prioriteringarna och de konkreta aktiviteterna som ska hjälpa oss att nå klimatmålet.



Vår destination: Klimatmålet 2030

Klimatförändringarna är vår tids största utmaning. FN:s vetenskapliga klimatpanel har konstaterat att människan är ansvarig. Vi vet också att bygg- och anläggningsbranschen står för en femtedel av växthusgasutsläppen i Sverige. Alla i samhället måste agera för att ställa om, tillsammans, och det brådskar.

Vårt klimatmål är ambitiöst

Idag kommer en femtedel av Sveriges klimatpåverkan från bygg- och anläggningsbranschen. Alla delar bidrar – byggprocesser, material och transporter, fastighetsdrift och fastighetsförvaltning. Utöver det sker dessutom utsläpp utomlands från produktion av importerade produkter, nästan lika mycket som två tredjedelar av utsläppen inom Sverige. Lejonfastigheter är en stor beställare i vår sektor och vi tar vårt ansvar för att kraftigt reducera våra utsläpp. Därför antog vi målet att minska vår klimatpåverkan med 40 procent i hela värdekedjan till år 2030, jämfört med 2019.

Vad innebär hela värdekedjan?

Vår klimatpåverkan sträcker sig längre än bara vår egen verksamhet och våra egna processer. Utsläppen som sker i våra leverantörsled och från våra kunder och andra som vistas i våra hus inkluderas också. Inköpt energi är en stor källa till utsläpp. Produktion av byggvaror och produkter likaså. Och våra och leverantörernas transporter förstås. Även avfall från våra hyresgäster genererar utsläpp. Alltsammans hänger ihop och vår klimatifärdplan tar grepp om helheten. På klimatfackspråk innebär värdekedjan att vi tar ansvar för våra utsläpp inom de tre delar som definieras av Green House Gas Protocol–Scope 1, Scope 2 och Scope 3. Green House Gas Protocol, eller GHG-protokollet, är den globala standard för klimatredovisning som vi följer. Med GHG-protokollet kan vi på ett jämförbart och transparent sätt beräkna våra utsläpp och följa upp vårt klimatarbete.



**Alltsammans hänger ihop och vår
klimatifärdplan tar grepp om helheten.**

Vårt klimatmål är att minska vår klimatpåverkan med

40%

i hela värdekedjan till år 2030 jämfört med 2019.

Scope 1

Direkta utsläpp från källor som ägs av oss.



Värmepannor och utsläpp
av köldmedia.

Scope 2

Indirekta utsläpp från inköpt energi
(el och fjärrvärme).



Fjärrvärme, el och övrig energi.

Scope 3

Indirekta utsläpp från inköpta
varor och tjänster.



Tjänste- och pendlingsresor.

Byggmateriel, bränsle och energi-
användning på byggarbetsplatsen.
Bygg- och materialtransporter av
avfall. Fjärrkyla.

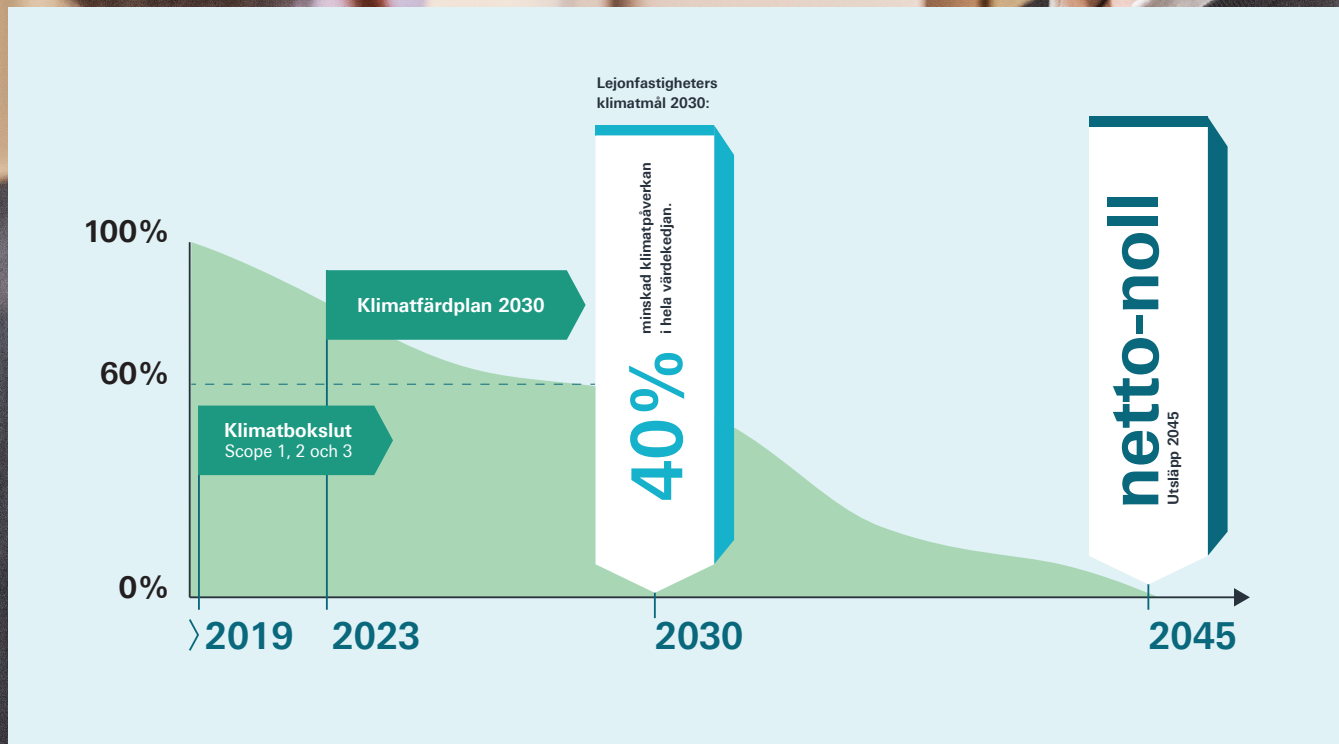


Vårt klimatmål anknyter lokalt, nationellt och globalt

Världens klimatforskare står enade. Parisavtalet från 2016 slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas under 2°C med strävan att begränsa den till 1,5°C. Utifrån detta har EU beslutat att unionen ska vara klimatneutral till år 2050. Sverige har i sin tur fastställt ett mål om netto-noll-utsläpp inom landets gränser till 2045, där Linköpings kommun och vi delar samma långsiktiga mål. Dessutom har vår bransch sjösat en gemensam färdplan om en klimatneutral värdekedja 2045. Lejonfastigheter ägs av Linköpings kommun, och kommunens förvaltningar är våra kunder.

Vi följer Linköpings kommuns Klimat- och energi-program 2022 – 2030 som bland annat anger delmål om att minska utsläpp vid bygg- och anläggningsprojekt, med skarpa klimatkrav och kriterier inom upphandling för all nybyggnation som exempel på en nyckelinsats. Med denna utgångspunkt, tillsammans med våra egna strategier och mål, ska vi på Lejonfastigheter ta ett klimatledarskap tillsammans med Linköpings kommun. Allt i linje med vår vision om att bidra till ett attraktivt Linköping där människor trivs och utvecklas – genom hela livet.





Fakta om målbakgrunden

2015

Parisavtalet antogs: den globala uppvärmningen måste begränsas till 2 men helst 1,5 grader jämfört med förindustriell tid.

2016

Sverige skriver under Parisavtalet och binds till det enligt internationell lag, Paris-avtalet träder i kraft.

2017

Parisavtalet styr och Sveriges riksdag antar ett klimatpolitiskt ramverk och slår fast Sveriges klimatmål om att inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045.

2018

Sveriges klimatlag träder i kraft: Nuvarande och kommande regeringars politik ska utgå från Sveriges klimatmål som slogs fast 2017.

2018

Mål om en klimatneutral värdekedja i Bygg- och anläggningssektorn 2045 upprättas genom regeringsinitiativet Fossilfritt Sverige.

2022

Linköpings kommun fastställer ett klimat- och energiprogram: mål om netto-noll växthusgasutsläpp inom kommunens gränser, senast 2045.

2022

Lejonfastigheters klimatmål blir en del av vår affärsplan: till 2030 ska vi ha en 40 procent minskad klimatpåverkan i scope 1, 2 och 3 jämfört med 2019.

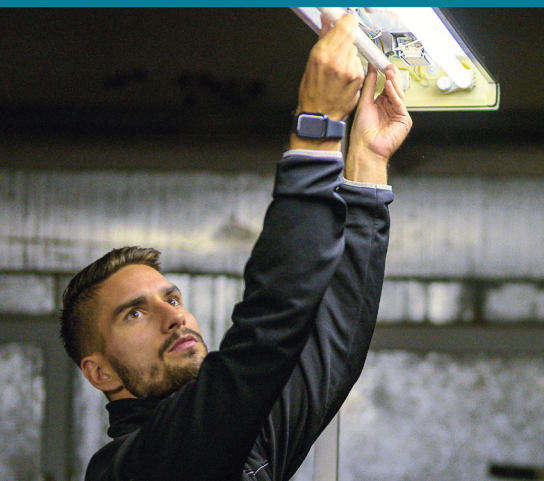
Vår resa mot klimatmålet 2030

Lejonfastigheters Klimatfärdplan 2030 tar ut riktningen framåt och beskriver hur vi ska nå vårt klimatmål. Här presenterar vi vad vi gjort hittills och vad vi kommer att fokusera på under åren 2023 – 2026.

Vi har redan lagt grunden

Lejonfastigheter har under en följd av år arbetat konsekvent med strategiska hållbarhetsfrågor och konkreta åtgärder för att reducera vår miljö- och klimatpåverkan. Det gör att vi fram tills idag har byggt värdefull erfarenhet och en god grund att arbeta vidare ifrån.

Exempel på milstolpar hittills:



Mellan 2015 och 2020

Minskade vi vår energianvändning med 20 procent per kvadratmeter.



2018

Släppte vi vår första gröna obligation.

2019

Beslutade vi tillsammans med Stångåstaden, Tekniska Verken, Linköpings stadshus och Linköpings kommun om ett gemensamt grönt ramverk som möjliggör en grön inriktning på våra investeringar.



2019

Genomförde vi vårt första klimatbokslut klimatbokslut för Scope 1, 2 och 3 enligt GHGP:s riktlinjer.



2020

Certifierade vi vår första byggnad enligt Miljöbyggnad Silver.



2021

Reviderade vi vår energistrategi och vårt energimål. Energimålet och klimatmålet beslutades av styrelsen under 2021 och började gälla i affärsplanen under 2022.



2021

Öppnade vi dörrarna till Lejonfastigheters återbrukshubb.



2021

Tog vi fram vår klimatstrategi och Klimatmål 2030.

2022

Påbörjades nedmontering av invändigt och utvändigt material i Kungsbergsskolan för återbruk i framtida projekt.



En byggnad orsakar växthusgasutsläpp under hela sin livscykel.

Utsläpp av växthusgaser sker under hela byggnadens livscykel. Som byggherre och fastighetsägare har vi möjligheter att påverka klimatutsläppen från våra byggnader på olika sätt.

6. SLUTSKEDE

För att minska klimatpåverkan behöver så mycket material som möjligt återbrukas eller återvinnas. En byggnad som redan från början projekterats för demonterbarhet, återbruk och återvinning bidrar till lägre klimatutsläpp i detta skede.

POTENTIELLT STORA klimatutsläpp



5. FÖRVALTNING OCH DRIFT

Upp till hälften av byggnadens klimatpåverkan under livscykeln har med energi att göra. Uppvärmning, elanvändning, fastighetsteknik, drift och underhåll, hyresgästbeteende – många faktorer påverkar energiförbrukningen. Det behövs ett systematiskt energiarbete internt och tillsammans med leverantörer och kund för att långsiktigt och effektivt reducera utsläppen.

POTENTIELLT MYCKET STORA klimatutsläpp



4. BYGGPROCESS

Ett bygge är energikrävande och det behövs dessutom bränsle till transporter, lyftkranar och andra maskiner. Bränslen med låg klimatpåverkan behöver prioriteras och det är viktigt att beakta vilken tid på året som byggprocesser genomförs. Bra logistikplanering är betydelsefull för att uppnå resurseffektiva transportflöden.

POTENTIELLT STORA klimatutsläpp



1. FRÅN BEHOV TILL BESTÄLLNING

Vårt uppdrag är att tillgodose de lokala behov som kommunen kartlagt långsiktigt. Vid beställning utreder vi och föreslår lämpliga, resurseffektiva lokallösningar i vårt befintliga bestånd, genom nybyggnation eller via inhyrning.

MYCKET STOR MÖJLIGHET att reducera framtida klimatutsläpp



2. PROJEKTERING

De beslut som tas vid projekteringen kan avgöra klimatutsläppen under byggnadens hela livscykel. Exempel på faktorer som påverkar mängden utsläpp: Byggnadens placering och utformning, materialval och återbruk, logistik och transporter, samt demonterbarhet för framtida återbruk och återvinning vid renovering och rivning. Klimatkalkylen är ett viktigt verktyg i detta skede.

MYCKET STOR MÖJLIGHET att reducera framtida klimatutsläpp



3. MATERIALTILLVERKNING

Nästan hälften av byggnadens klimatpåverkan kan uppstå vid tillverkningen av byggmaterial. Därför är det så viktigt att redan vid projekteringen styra mot klimatsmarta materialval och återbrukslösningar.

POTENTIELLT MYCKET STORA klimatutsläpp



Strategiska verktyg för klimatarbetet

Tre verktyg hjälper oss nå vårt klimatmål: Klimatstrategin, Klimatfärdplanen och Klimatbokslutet. Här förklarar vi vad de innebär.

Klimatstrategin är vår kompass

Klimatstrategin från 2021 sätter strukturen för vårt klimatarbete. Klimatstrategin har sju delar: Verksamhetsstyrning, Nyttänkande och omvärldsbevakning, Effektiv energianvändning, Minskad klimatpåverkan från material, Cirkulära resursflöden, Minskad avfallsproduktion, Fossilsfria transporter och Samverkan med intressenter. Dessa delar innehåller i sin tur delstrategier som direkt eller indirekt verkar för minskad klimatpåverkan från Lejonfastigheters värdekedja.

Klimatfärdplanen är vår karta

Klimatfärdplan 2030 visar vägen för vårt klimatarbete mot Klimatmål 2030. En förutsättning för framgång är att klimatarbetet är fullt integrerat i verksamheten. Som ett led i detta deltog alla medarbetare under 2021 och 2022 i arbetet med att identifiera och prioritera de aktiviteter som är viktigast att genomföra initialt, under 2023–2026. Dessa ingår i den genomförandeplan som ingår i klimatfärdplanen.

Klimatbokslutet är vår måttstock

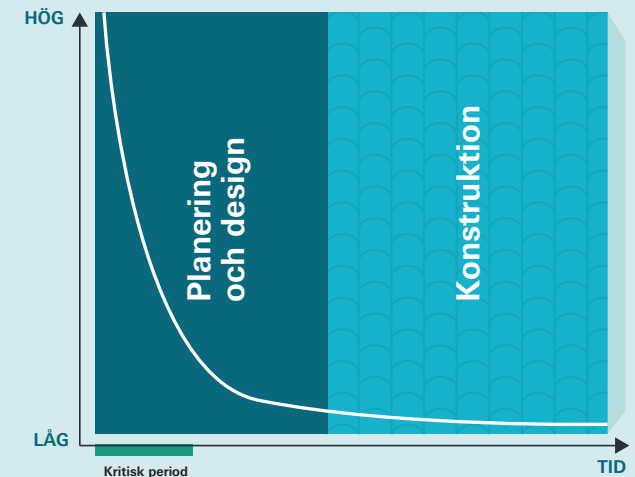
2019 genomförde vi vårt första klimatbokslut enligt GHG-protokollets riktlinjer och 2022 gjorde vi det igen. Fortsättningsvis kommer vi göra ett klimatbokslut varje år för att vidareutveckla vårt klimatarbete med sikte på klimatmålet 2030. I detta arbete följer vi upp specifika nyckeltal varje tertiäl såsom:

- Klimatpåverkan från de nybyggnadsprojekt som har avslutas under tertiålet (kg CO₂e/m²)
- Klimatpåverkan från energianvändningen inom organisationen (ton CO₂e)
- Klimatutsläpp som undviks genom återbruk. Målet är att 30 ton CO₂e ska undvikas varje år.

Arbetet bygger på GHG-protokollets fem övergripande principer: Relevans, fullständighet, jämförbarhet, transparens och noggrannhet.

Möjligheten att påverka

Utsläppen från produktionen av byggnaden och energianvändningen under byggnadens livstid är ungefär lika stora. Möjligheten att påverka byggnadens utsläpp från produktionen av byggnaden är som störst i tidiga skeden. Här påverkas givetvis energianvändningen under byggnadens livstid genom val av energisystem och teknik och materialval.



Vid nyproduktion är påverkansmöjligheten som störst i de initiala skedena.



Fyra teman för klimatarbetet 2023–2026

För att gå från ord till handling har alla i vår organisation varit delaktiga i arbetet med att ta fram aktiviteter för en genomförandeplan. Aktiviteterna för perioden 2023–2026 har delats upp i fyra teman, som ligger till grund för Genomförandeplanen (se nästa uppslag).

TEMA 1: Klimatsamsyn kund och ägare

För att skapa förståelse och engagemang kring behoven av satsningar mot Klimatmål 2030 behöver våra intressenter se sin roll och känna ansvar för sin del i helheten. Därför behövs klimatsamsyn.

- **Vår ägare** är Linköpings kommun. Vi delar samma klimatmål och behöver hjälpas åt att skapa samsyn kring vilka förutsättningar som krävs för att uppnå målet.
- **Våra kunder** utgörs av förvaltningarna i kommunen. Här behövs samsyn kring genomförande och kostnader för klimatåtgärder i byggnader som hyrs av verksamheterna.
- **Våra leverantörer** är våra partners i klimatarbetet. Inom ramen för klimatfärdplanen ska vi hjälpas åt att utveckla en balans i ansvarsfördelningen kopplad till klimatbesparande åtgärder.

TEMA 2: Klimatkalkyler och klimatmål i projekt

När det inte finns befintliga fastigheter att tillgå i Linköpings kommun behöver vi bygga nytt. Att ta fram klimatkalkyler i våra nybyggnationsprojekt är ett viktigt led i att minska fastigheters klimatpåverkan.

- **Ger bättre styrning.** Klimatkalkyler hjälper oss sätta klimatmål i projekt och ge indikationer på hur väl projekten styr mot vårt övergripande klimatmål.
- **Underbygger investeringsbeslut.** Klimatkalkyler skapar underlag för klimatsmart beslutsfattande när påverkansmöjligheten är som störst, det vill säga i projektets tidiga skeden.
- **Möjliggör utveckling.** Klimatkalkyler ökar kunskapen om klimatpåverkan och kan användas för erfarenhetsåterföring mellan projekt och inom organisationen.

TEMA 3: Systematiskt energiarbete

Vi har arbetat med att effektivisera energianvändningen i våra fastigheter under en förhållandevis lång tid och har lyckats bra. Temat handlar om att arbetet ska utvecklas för att ännu tydligare än idag inkludera energiåtgärder i vår årliga underhållsplanering och förtydliga ägandeskap och ansvar kopplat till vårt energimål.

- **Tydlig ansvarsfördelning.** Vi tydliggör ansvarsförhållandet internt för framdrift mot vårt energimål.
- **Struktur och kontinuitet.** Vi utvecklar en struktur för att sätta energimål i samtliga fastigheter och därigenom skapa incitament för interna och externa kollegor att känna ägandeskap och engagemang i vårt klimatmål.
- **Proaktivt arbetssätt.** Med bättre struktur, tillsammans med kunskap och målsättningar för varje fastighets energianvändning, skapar vi förutsättningar för proaktivt förbättringsarbete.



Lejonfastigheter har avsatt en budget för att projektledare ska kunna testa nya lösningar som minskar klimatpåverkan. Det kan handla om förnybara material, återbruk av byggprodukter eller effektivare energiteknik.

TEMA 4: Klimatsmart materialval

Det finns många sätt att minska klimatpåverkan i byggprocessen. Till exempel genom design, byggnadsform, typ av stomme eller klimatförbättrade alternativ till konventionella material. Temat handlar om att skapa systematik i materialanvändningen, inklusive återbruk.

- **Öppnar för nytänkande.** Lejonfastigheter har avsatt en budget för att projektledare ska kunna testa nya lösningar som minskar klimatpåverkan. Det kan handla om förnybara material, återbruk av byggprodukter eller effektivare energiteknik. Vårt innovationsbibliotek ska samla idéer och erfarenheter av klimatsmarta lösningar och göra dem tillgängliga för projektledarna.
- **Främjar återbruk.** Vi fortsätter skapa förutsättningar för systematiskt återbruk genom vår återbrukshubb, återbruksinventering av våra fastigheter och en digital app som främjar återbruk i projekt, drift och underhåll.
- **Mer resurseffektivt.** Klimatberäkningar, bättre systematik, innovationsbibliotek och effektivare återbrukshantering är exempel på nya verktyg som tillsammans kommer att bidra till ökad resurseffektivitet och mindre klimatpåverkande utsläpp.



Genomförandeplan 2023–2026

Genomförandeplanen innehåller de aktiviteter* som har prioriterats i syfte att stödja Klimatfärdplan 2030 under den första etappen, det vill säga åren 2023–2026.

Aktivitetserna beslutas och förankras ett år i taget. Det innebär att aktiviteterna för 2023 har fått klartecken att genomföras, medan aktiviteterna för 2024–2026 ska ses som en prognos. Genomförandeplanen kommer att uppdateras årligen i samband med affärsplanearbetet. Inför det arbetet kommer utfallet av genomförda och pågående aktiviteter att följas upp**. Baserat på uppföljningen kan aktiviteter komma att förlängas, förändras eller tidigareläggas – allt beroende på hur arbetet gått under året.

* Aktivitetsförslagen processades fram i samband med projektet Minska Klimatpåverkan.

** Hållbarhetsfunktionen kommer årligen att ansvara för uppföljningen av genomförda och pågående aktiviteter. Hållbarhetsfunktionen tar också fram förslag på uppdateringar av Genomförandeplanen för godkännande i affärsplanearbetet.



2023

2024

2025

2030

KLIMATSAMSYN MED KUND OCH ÄGARE:

Integrera klimatpåverkan som en del av affärsmodellen

- Genomföra arbetsmöten med kommunens förvaltningar- gemensam handlingsplan mot klimatmål

- Samsyn på fastighetsstrategi och arbets-sätt kommunen och Lejonfastigheter emellan: främja ökad nyttjandegrad

KLIMATKALKYLER OCH KLIMATMÅL I PROJEKT

- Strategi för klimatsmart upphandling ur ett livscykelperspektiv: kravställning och uppföljning
- Riktlinjer för klimatkalkyler i nybyggnadsprojekt

- Göra klimatkalkyler i nybyggnadsprojekt
- Kravställning kopplade till klimatkalkyler och främjande av klimatsmart byggande

SYSTEMATISKT ENERGIARBETE:

Årshjul och projekt

- Energimåltal för samtliga fastigheter
- Energianvändning som underlag för planering av underhållsprojekt
- Övergripande belysningsplan
- Samsyn på intern ansvarsfördelning för framdrift mot energimålet

- Energi- och driftkostnader i hyreskalkyler
- Energiriktlinje för faktainsamlingsmöten i projekt

- Ändrade kundbeteenden tidigt skede: energieffektivt användande vid lokalanpassningar
- Konsekvensanalys vid tillkommande energiflöden

KLIMATSMARTA MATERIALVAL:

Underhåll, drift och projekt

- Klimatsmart ROT-projekt: samverkanspilot med leverantör
- Klimatsmarta lösningar i projekt
- Digitalisering för effektivt återbruk
- Metod för klimatuppföljning i projekt
- Kommunicera framgång och framgångsfaktorer
- Förbereda och tillhandahålla underlag för klimatberäkningar

- Beakta klimatsmarta parametrar – Tidigt skede
- Beakta klimatsmarta parametrar – Byggproduktion
- Utvärdering och erfarenhets-återföring – klimatsmarta lösningar i projekt
- Klimatanpassad gård vid skola och förskola – samverkansprojekt

- Samverkan kring utvärdering och urval av produkter – drift och projekt

